

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Bergskolan 7–9
i Luleå kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Bergskolan 7–9 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.

Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Bergskolan 7–9 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla sina metoder för att göra eleverna mer delaktiga i undervisningen, i syfte att ytterligare stimulera och motivera eleverna.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tydliggöra för samtlig personal vilka regler och rutiner som gäller kring användning av mobiltelefoner och datorer i undervisningen, samt verka för att dessa efterföljs.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **16 januari 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:8744) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer regelbundet upp och analyserar skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande, hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen samt lärarnas förutsättningar. Rektorns uppföljning av kunskapsresultaten omfattar såväl betyg, som resultat från nationella prov och har ett särskilt fokus på elever som riskerar att inte nå målen. Jämförelse av resultat över tid görs liksom jämförelser mellan flickors och pojkars resultat. Rektorn skaffar sig en bild av styrkor och utvecklingsbehov i undervisningen bland annat genom medarbetarsamtal och de olika mötesforum som finns på skolan. Rektorn identifierar därefter behov av utvecklingsinsatser och fördelar resurser i syfte att möta de behov som finns och för att stärka verksamheten.

Rektorn har bland annat identifierat matematik som ett av ämnena med lägre måluppfyllelse på skolan och har därför initierat ett samarbete med kommunens Resurscentrum i det aktuella ämnet. Inom ramen för samarbetet stöttar speciallärare de många nya lärare som börjat på enheten i arbetet med gemensamma planeringar och pedagogiska diskussioner och för att utveckla strategier och rutiner. Även intensivmatematik har introducerats för att ge elever extra stöd och träning inom specifika områden i ämnet.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar huvudsakligen det pedagogiska arbetet på skolan utifrån ett tydligt värdegrunds- och kunskapsuppdrag. Skolans arbets- och förhållningssätt efterlevs dock i olika grad. Rektorn har skapat en organisation för samverkan mellan lärare och mellan lärare och skolans elevhälsoteam genom återkommande och schemalagda mötesforum. Skolan har flera olika typer av mötesforum såsom arbetsplatsträffar, ämneslag, elevprat och reflekterande möten där lärarna i olika konstellationer diskuterar frågor som är av relevans för verksamhetens utveckling. På elevprat träffas undervisande lärare, elevhälsan och socialpedagoger så att lärarna kan ge information, få återkoppling och lyfta problem kring elever. Ärendet fördelas sedan till rätt forum som exempelvis EHT, trygghetsteam eller reflekterande möte. Syftet med reflekterande möten är att undervisande lärare tillsammans med elevhälsan samarbetar kring elevers lärande och personliga utveckling, främst på gruppnivå.

Skolan har under föregående läsår arbetat med aktionsforskning i samarbete med forskare från Luleå tekniska universitet, med ökad motivation i fokus i syfte att nå högre måluppfyllelse. Inom ramen för det har pedagogerna arbetat med olika utvecklingsarbeten, såsom exempelvis studieteknik, begreppsförståelse, ställningstagande och argumentation samt reflektion i det egna lärandet. Kollegiala samtal och delade idéer har varit värdefulla i processen och arbetet utvärderades i slutet av föregående läsår. Det framgår bland annat att arbetet med begreppsförståelse har bidragit till högre måluppfyllelse och ökad studiero. Skolan arbetar fortsatt och vidareutvecklar flera av dessa under pågående läsår.

Skolans arbets- och förhållningssätt är välkända och tillämpas bland personalen, även om det förekommer att riktlinjer kring användandet av mobiltelefoner och datorer inte alltid följs. Viss osäkerhet råder också bland personalen när det gäller vilka konsekvenser brott mot ordningsregler ska få. Skolenheten har sällan behov av att anställa obehöriga lärare och nyanställda behöriga lärare får stöd av kollegor.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn bedriver ett aktivt jämställdhetsarbete som bland annat innefattar att rektorn följer upp och analyserar kunskaps-, trivsel- och trygghetsresultat utifrån kön. Resultaten visar bland annat att flickorna generellt når högre betygsresultat än pojkarna. Rektorn har identifierat att läsningen minskar hos alla elever men särskilt hos pojkarna vilket påverkar resultaten i alla ämnen. Skolan har därför bland annat implementerat ett intensivläsningsprogram som syftar till att öka elevernas läshastighet och förmåga att avkoda text. Något som på sikt ska leda till förbättrad läsförståelse i alla ämnen samt att klyftan mellan flickors och pojkars studieresultat minskar. Arbetet har redan visat positiva effekter och

planeras att fortsätta och utvecklas under kommande läsår. Vidare har rektorn tillsammans med personalen identifierat att skolans elever väljer traditionsenligt när det kommer till framtida studier. All personal arbetar därför tillsammans med studie- och yrkesvägledare för att vidga och utmana elevernas föreställningar om framtida vägval.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet, men vill påtala vikten av att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av samtlig personal.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Målfokusering, varierad undervisning och aktivt lärarstöd

Undervisningens struktur är i flera fall tydlig och det finns överlag ett logiskt flöde mellan uppgifter och arbetsmoment. Lärarna arbetar i varierande utsträckning med att på olika sätt tydliggöra syftet med undervisningen. Lektionerna innehåller i stort en tydlig start med en gemensam introduktion som förmedlar lektionsinnehållet samt en instruktion om hur arbetet ska gå till. Vid flera av de observerade lektionerna var emellertid inledningen otydlig vilket fick till konsekvens att flera elever inte visste vad de skulle göra. Vidare framkommer i elevintervjuer att genomgångarna i framförallt ett ämne är otydliga. Eleverna har lyft det i elevråd och med rektorn.

Vidare skapar lärarna i flera fall sammanhang och ett logiskt flöde i lektionerna genom att variera lektionernas upplägg på ett genomtänkt sätt utifrån ämne, innehåll samt lektionens längd. Det finns dock ämnen där balansen och variationen är mindre god och det tenderar att bli långa genomgångar och mer enformigt arbete.

Eleverna ges i stort ett aktivt lärarstöd så att de förstår, kommer i gång med sitt skolarbete samt bibehåller sitt engagemang. Detta även om observationerna gav exempel på en del svårigheter att fånga elevernas uppmärksamhet och säkerställa att de förstår innehållet. Lektionerna avslutas på olika sätt, i vissa fall med en kort sammanfattning av lektionen kring vad eleverna lärt sig. I flera fall görs inga direkta avslut.

Stimulans och anpassningar utifrån elevernas behov och förutsättningar

Lärarna arbetar i varierande grad med att stärka elevernas självförtroende och motivation. I de fall de gör det sker det exempelvis genom att aktivt arbeta med att skapa goda relationer till eleverna och på olika sätt göra undervisningen intressant samt ge eleverna feedback och synliggöra elevernas progression. Det skiljer sig dock mellan lärarna hur väl de lyckas nå fram till eleverna i undervisningen. Vidare är undervisningens innehåll och arbetssätt delvis anpassad så att den utmanar och stimulerar alla elever. Fokus ligger på de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven. Differentierad undervisning är ett prioriterat område för skolan som arbetar för att få till en kontinuitet i utvecklingsarbetet. Bland annat sker det genom att speciallärarna ska finnas till som en resurs för lärarna redan i planeringen av undervisningen, samt att skolans reflekterande samtal tydligare ska bli av pedagogisk karaktär.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Eleverna görs i varierande omfattning delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande även om skolan inte har någon gemensam strategi för hur samtliga elevgrupper ska involveras i planering och utvärdering av undervisningen. Det förekommer att eleverna är med och påverkar undervisningen exempelvis genom att välja arbetssätt och redovisningsform under olika moment. När det gäller att utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna sker det emellanåt vid terminsslut genom skriftliga utvärderingar. Vissa lärare inhämtar elevernas synpunkter under pågående arbetsområden eller i individuella samtal. Men det finns också flera ämnen där eleverna inte får vara med och utvärdera alls. Elevråd och mentorstid är ett exempel på forum där eleverna ges möjlighet att framföra sina synpunkter på undervisningen. Vidare utformar lärarna delvis undervisningen så att eleverna får möjlighet att reflektera och ta ansvar för sitt eget lärande. Lärarna ger även i viss utsträckning eleverna möjlighet att reflektera i undervisningen kring frågor utan givna svar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla metoder för att göra eleverna mer delaktiga i undervisningen, i syfte att ytterligare stimulera och motivera eleverna.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det finns ett behov av att öka elevernas delaktighet i undervisningen och att skapa strukturer för hur arbetet ska gå till. Det skiljer sig mellan lärare huruvida de aktivt arbetar för att involvera eleverna och möjliggöra för dem att medverka i planering och utvärdering av lektioner. Genom att göra eleverna mer delaktiga i undervisningen möjliggörs ett utvecklande av undervisningen samt elevernas förmåga och vilja att ta personligt ansvar för sitt eget lärande.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna utvecklar metoder som ger eleverna möjlighet till inflytande över undervisningen. Delaktighet kan skapas genom att elever och lärare tillsammans planerar och utvärderar undervisningen. Elevernas synpunkter kan inhämtas regelbundet under terminens gång. För att lärare kontinuerligt ska kunna involvera eleverna i planeringen är det också av vikt att rektorn ger lärarna förutsättningar att tillsammans utforma metoder för att ge elever möjlighet att påverka undervisningens innehåll. Ibland kan exempelvis äldre elever göras delaktiga genom att få diskutera ämnets förmågor och centrala innehåll och därefter få ge förslag på hur olika moment kan genomföras. Eleverna kan också göras delaktiga vid planering av enskilda lektioner genom att elevernas egna intressen och reflektioner kan få påverka innehållet. Genom att fånga elevernas synpunkter på hur undervisningen har fungerat kan lärarna få ett bra underlag för att utveckla sin egen undervisning. Ett sådant arbetssätt kan öka elevernas vilja att ta person

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Skolans arbete med att skapa trygghet

Rektorn arbetar tillsammans med personalen medvetet för att skapa trygghet på skolan. Arbetet, som är en del av det systematiska kvalitetsarbetet bygger på kartläggning och uppföljning av elevernas upplevda trygghet. Det främjande trygghetsarbetet omfattar aktiviteter och insatser på olika nivåer. Skolan arbetar exempelvis med planerade rastaktiviteter, gemensamma aktivitetsdagar, mentorsdagar och friluftsdagar i trygghetsskapande syfte.

Rektorn har genom föregående års Skolenkät, elevintervjuer och skolans egna enkäter identifierat skillnader i hur flickor och pojkar skattar den upplevda tryggheten, där flickor skattar den betydligt lägre än vad pojkarna gör. Flickorna är även mer missnöjda med hur elevhälsan fungerar samt hur skolans kränkingsärenden hanteras. Som ett led i detta arbetar skolan under pågående läsår bland annat med tydligare återkoppling kring kränkingsärenden. Skolan har även infört mobilfri skoldag, något som personalen redan ser har medfört positiva effekter avseende tryggheten, även om det varierar i klasserna i vilken utsträckning detta efterlevs.

Skolans arbete med att skapa studiero

Rektorn bedriver tillsammans med personalen ett samlat arbete för att skapa och upprätthålla studiero och rektorn genomför nödvändiga utvecklingsåtgärder för att möta de behov som finns på skolenheten. Av skolans uppföljning och analys framkommer att studieron överlag är god men att det varierar både mellan klasser och lektioner och att det finns utmaningar med studieron i vissa grupper och på vissa områden i skolan. Eleverna görs delvis delaktiga i arbetet med studiero via elevrådet som är med och tar fram skolans ordningsregler. Samtidigt framkommer det att eleverna skulle kunna göras mer delaktiga i arbetet med studiero än vad de görs idag.

För att förbättra studieron finns framtagna rutiner och förhållningssätt såsom arbete med basgrupper, tavelstruktur i klassrummet och mobilfri skoldag. Trots det så saknas det i vissa fall samsyn om hur arbetsmiljön på lektionernas ska vara för att eleverna ska kunna ägna sig åt skolarbete. Det skiljer sig också mellan lärare hur de tolkar och tillämpar den framtagna rutinen gällande mobiltelefoner samt hur de hanterar ordningsstörningar och uppkomna situationer kring detta. Studieron påverkas även negativt av att en del elever använder datorerna till annat än skolarbete på lektionerna och att skolan har otydliga regler kring detta. På några av de lektioner som Skolinspektionen observerar framgår att flera elever använder sig av dator

eller mobiltelefon till annat än undervisningen. Det varierar huruvida detta uppmärksammas och åtgärdas av lärarna eller inte.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver, tillsammans med personalen på skolan, skapa samstämmighet i regler och rutiner kring användning av mobiltelefoner och datorer i undervisningen samt verka för att dessa efterföljs.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna har olika förhållningssätt vad gäller elevernas användning av mobiltelefoner och datorer i undervisningen. Detta får som konsekvens att vissa elever ägnar sig åt annat än skolarbete på lektionerna.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med samtliga lärare och övrig skolpersonal ytterligare se över och diskutera den framtagna rutinen.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn följer upp lärarnas bedömningar och betygssättning i syfte att säkerställa att det sker en likvärdig betygssättning på skolan. Rektorn följer regelbundet upp och analyserar eventuella avvikelser mellan betyg och resultat på nationella prov. Betygssättningen följer överlag resultaten på nationella proven väl. Om rektorn noterar avvikelser förs samtal med berörda lärare.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Rektorn verkar för att bedömnings- och betygsfrågor diskuteras mellan lärare och att bedömningar kalibreras ur likvärdighetssynpunkt. Ämneslagen är det formella forum där lärarna har i uppdrag att arbeta med betyg och bedömning. Det varierar dock hur väl arbetet fungerar i de olika ämneslagen, något som rektorn är medveten om och därför arbetar aktivt med i aktuella ämneslag för närvarande. Lärarna använder Skolverkets bedömningsstöd och screeningar för att säkerställa en likvärdig bedömning. En strukturerad samverkan sker också vid bedömning av nationella prov. Skolan har enstaka lärare som är ensamma i sitt ämne. De har dock stöd av kommunövergripande samverkan som regelbundet träffas för att diskutera betyg och bedömningsfrågor.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Agnetha Burström.

I handläggningen av ärendet har även utredarna Johanna Salomonsson (föredragande), Anders Haglund, Victoria Malm och Mattias Ryd medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.

Dokumentstudier. De dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 18–19 mars 2025. Besöket genomfördes av Johanna Salomonsson, Anders Haglund och Victoria Malm. Intervju med representanter för elevhälsan och rektorn genomfördes via videolänk 20 mars.

Bergskolan 7–9 är belägen i Luleå kommun. Huvudmannen är Luleå kommun. Vid granskningstillfället har skolan 338 elever. Skolan leds av en rektor.